Az öreg Szeged.

Mulatóhelyek és egyebek.

Irta: **Cserzy Mihály**.

(Folytatás.)

(9) Legkimagaslóbb politikai csinytevése volt a Kis Kaszinó aranyifjuságának az a nagy és merész tüntetés, melyet 1860-ban *Nagy* Sándor *Szluha* Gusztival (később Szeged város főkapitánya), *Bakai* Nándorral és a melléjük csoportosult színészekkel, fiatalsággal rendezett. Hirül vették ugyanis, hogy *Jombart* Emilnek, az utolsó szegedi megyefőnöknek tiszteletére fáklyásmenetet akarnak rendezni a „császári beamterek" és a német bürgerek közül többen. A kis kaszinóbeliek erre elhatározták, hogy ezt mindenáron meg kell akadályozni. Előbb fölkeresték a „józanabb" bürgereket, hogy álljanak el szándékuktól, ott azonban dölyfösen azt válaszolták:

— Nem lehet lemondani!

— De kell . . . Követeljük!

— Most már azért se! — ütötték mellüket a nyakas bürgerek.

Nagy Sándor erre fölkiáltott:

— Nohát megmutatjuk, hogy azert se lesz belőle semmi.

A véletlen is pártjukra állt. Amig javában tanácskoznak a fiatalok, beköszön hozzájuk egy markos paraszt:

— Adj' Isten.!

— Adj' Isten.

— Ki vöszi át tülem ezöket a gyertyákat é?

Nagyot néztek a vezérek, köztük *Nagy* Sándor jogász, akit *„Kis Petőfi"* névvel tisztelt meg a nép, továbbá *Bakai* Nándor, az egykori iparosból lett országgyülési képviselő és az azon időbeli szintársulat jelesebb müvészei közül többen.

— Ki küldte kendet ide?

Egy német kereskedő nevét akarta kinyögni a magyar, azonban nem forgott megfelelően a nyelve.

No mindegy.

— Gyerünk csak erre — mondták neki és a paraszt fogta a talicska fáklyát, ment a vezetője után.

Le a Tisza szélére.

— Igy ni. Ide öntse kend bele.

— A Tiszába?

— Hát. Oda, oda . . .

— Beleöntheteem, ha ugy parancsolják.

Bele is öntötte.

Jött azután a másik magyar. Azt is levezették. Az is beleeresztette a fáklyákat a Tisza vizébe. Mikor ujra előkerült a markos paraszt, elővette a jobbik eszét és fölokositotta az úrfiakat:

— Itt is jó helyön lösznek ezök kéröm! Minek toljuk a Tiszáig — mutatott az öles árokra, ami a Kaszinó oldala mellett húzódott a kis utcába.

— Jó. Hogyne.

Jött azután a bamba „bürger" népség, hogy rendezze a dolgát, a fáklyásmenettel járó tennivalókat. Hát kevésbe mult, hogy kővé nem meredt, mikor értesült az ifjúság csinytevéséről. Fáklyát persze nem lehetett csak ugy kommandószóra előrántani, mert mindössze két mézeskalácsos volt Szegeden, kiknek hetekig tartó munkájukba került az ilyen nagyobb megrendelésnek az előállitása.

Nem volt mást mit tenni, mint följelenteni a „petyár" napszámosokat. De hol voltak ezek! . . . Az ifjúság kifizette őket, aztán eltüntek. De nem is lett volna tanácsos nagyobb kalamajkát csinálni a dologból, mert már kora délután gyülekezni kezdett a nép a Kaszinó körül és ki bottal, ki meg más egyébbel föl volt fegyverkezve.

Folytatjuk.)

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

Országos Petőfi ünnepély. A homokbelepte város szinházkapuján két magyar nagyság döngetett be hozzánk: *Petőfi* és *Jászai* Mari. A magyar költészet és szinművészet legnagyobbjai. Érkezésükre *felocsudta szemét a szunnyadó város, felnyitotta szivét, megpirositotta arcát: megdagasztotta magyar büszkeségét*: egyik magyarságát . . .

Kedden este ünnepelte az *Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület* a *Petőfi-társaság* részvételével *Petőfi* születésének százéves évfordulóját. Az ünnepélyen szerepelt *Jászai* Mari nagyasszony is, ki egyben ötven éves szinészi jubileumát ünnepelte. Szereplése legszebb disze volt az ünnepségnek.

Elfogódottan vettük a Nagyasszony legteljesebb magyar művészetet jelentő szavalatát, a legmagyarabb költő legragyogóbb költeményeit. Lelkesedésünkbe mégis keserűség is vegyült — ki szabadulhatna ma a magyar keserűségtől. Valamikor Petőfi dalai formálták az érzéseket és az embereket, magyar művészet ihlette a költőket, magyar öntudat, magyar erények vitték a nemzet jó sorsát . . . Petőfi dalai emlékeztettek a boldogabb multra, s felidézték a jelen szomorúságát. Megmutatták számtalan bűneinket.

Jászai Mari Petőfi szavalatai az elkövetkező nagy munkáért áldozatra szentelték az ünnepélyt. *M. K.*

A lőcsei fehér asszony. Diszelőadást hirdetett március 15-ére a városi szinház és valóban *disz* előadásban volt részünk. *Faragó* Jenő és *Barna* Izsó próbálkoztak meg a nagy regényiró munkájából drámát csinálni. Nem köszöni meg senki azt az igyekvésüket. Sőt: nem volna szabad Jókai zsenijét szabad prédára dobni, hogy avatatlan kezek paródiát csináljanak művészetéből. A hét képbe összezsúfolt történet megcsonkitva, eredeti szellemétől megfosztva került elénk fűszerezve igen gyenge összeállitású muzsikával. A táviró stilusban feltálalt regény alakjai hasonló módon játszották meg szerepeiket. *Andrássy* István férfias alakját *Hajdu* alakitotta oly gyermeteg kedéllyel, amely sok alkalommal hangos derültséget keltett. *Géczy* Juliannát *Kónya* Gizi talán jól alakitotta volna, ha egyáltalában lett volna mit alakitania. *Korponay* kapitány szerepében *Gáspár* keltett némi illuziót. *Bardócz* Rózsa szép fejlődését a *„diszelőadás"* ellenére is rokonszenvvel fogadta a közönség. *Kátmán* Sári, *Máthé* László láthatóan szenvedve mentették a bemutatót. A rossz darab felszinre vetette a rendezés minden tehetetlenségét. Több drasztikus hiba között szerepelt egy hangnélküli ágyú is, amely annál hangosabb viszhangot keltett a közönség körében, minél mélyebben hallgatott, — ha lőttek belőle. A tizennyolcadik század nyalka kuruc legényeit — csukaszürke bricsesznadrágba és előirásos bakazubbonyba öltöztette a rendező. A szinház március tizenötödikéje nem tudott lelkesiteni. Mégis legalább ne csinált volna karrikaturát abból, ami még értékes és szép a magyar irodalomban.

m. k.

Telmányi Emil hangversenye. A Tiszaszálló zsufolásig megtelt nagytermében f. hó 14-én délután legszebb sikereinek egyikét aratta *Telmányi* Emil hegedümüvész. A kritika csak a legnagyobb dicséretet nyujthatja zenére tökéletes müvészetéért és technikai tudásáért.

A müsor kiemelkedő számaiban:

Mendelsohn: Hegedüszerzeményét mély átérzéssel adta elő a müvész s lendületes virtuozitással suhant át a cadenciákon, ezer uj szépségét tárva fel a versenymünek.

Beethoven: G.-dur románcának előadásában is mindent megtaláltunk, amiért *Beethovent* szeretjük; a tragikus sorsu nagy komponista lelkének ragyogó kincses tárnáit nyitotta elénk a művész.

Bruch: G.-moll hegedűversenyében ugyancsak a tökéletes intonálás ragadott magával, mig a *Bach:* Prelude Menuett I. és II. Ganotte Rándóban a kitünő technikai készültségben gyönyörködhettünk.

Dicséret illeti *Fichtner* karnagyot és a zenekart is a kifogástalan kiséretért és a *Weber:* Oberon nyitány tökéletes előadásáért, bár néha nem tudtak teljesen lépést tartani a művész virtuoz tempóival (Mendelsohn: utolsó tételben). *K. G.*

Szántó Tivadar zongorahangversenye. Szántó Tivadar március 16-iki, a Tisza-szálló nagytermében rendezett hangversenye nagyobb érdeklődést érdemelt volna. A változatosan érdekes műsor teljes egészében mutatta meg a művész kitünő képességeit. A műsor következő két száma különösen megérdemli a dicséretet.

1. Liszt: Változatok egy Bach motivum felett.
2. Brahms—Paganini.

Változatok. Mindkettőben hatalmas technikai készültséget, tökéletes művészi előadást élveztünk.

Beethoven fenségesen szép variációs szonátájából, valamint Chopin G.-moll Balladájából a kifogástalan előadás ellenére is hiányzott az a mindenkit magával ragadó erő, melyet pedig éppen ennek a két compositionak az előadásánál szerettünk volna kiérezni.

Szántó saját szerzeményü bájos kis japán darabjai, valamint a ráadásul játszott Chopin-keringő minden tekintetben elismerésre méltó előadóművészetéről tettek tanuságot. A kis számu közönség méltó elragadtatással ünnepelte az elsőrangu virtuozt.

Végül ama mulatságosan szomoru csengő epizódról nehány szót, mely hangversenyről-hangversenyre megismétlőve tragikus következetességgel berreg bele a legfinomabb pianissimokba, tulharsogva Beethoven vagy Chopin legszebb melodiáit. A szálló valamelyik szobaasszonyát vagy londinerjét szólító csengő bizonyára nem hibás a bosszantó megzavarásért, talán a mit sem sejtő vendég sem. A szálló igazgatóságát azonban meg kell rónunk kellemetlen tapintatlanságáért.

Kovács G.

LÁTÁS...

Tündöklő villanylámpafény
Nálad a gyertyaláng ezerszer többet ér.
Eszembe jut gyermekkorom
A cselédmesék...
Az árnyak a falon...
Amikor még hittem regékben, csodákban
S boldog voltam nagyon...

Akkor még gyertya égett s félhomály volt,
Most villany ég és jaj! hogy tisztán látok...

Zsigmond Elemér.

Március hó végén hagyja el a sajtót

Dr. RIGLER GUSZTÁV

egyet.ny. r. tanár **„A Közegészségtan és a Járványtan Rövid Tankönyve“** cimü kb. 22 ivre terjedő munkája melyre a megjelenésig előfizetést nyitottunk.

Előfizetési ára 300 K.
Megjelenés után kb. 400 K.

Előfizetések eszközölhetők: Szeged Városi Nyomda és Könyvkiadó R.-T. könyvkereskedésében.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok szerkesztőségünkbe (Szeged, Vásárhelyi-sugárut 2., vagy Budapest, V., Deák-tér 1., II.) küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.

sz. D. Gy. Ön egy betüt se tud elhagyni, mi még annyit sem tudunk használni eposzából. Gyüjtsön előfizetőket.

Aurora. Ha mi bájos, ifju leánykák volnánk, mint amilyen ön — bizonyára —, nem bántanók tollunkkal kripták csendjét. Keresse fel sokszor a mező tavaszi virágait s hagyjon fel a — „lelki élettel“.

Életmentő János. Hozni fogjuk.

I. János. Reményik könyvéről beküldött kritikája használhatatlan.

Gyémántot hordok. Nem közölhető; jobbat várunk.

Főszerkesztő KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.
Felelős szerkesztő: FETTER GYULA.
Felelős kiadó: CSANÁDY GYÖRGY.
Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal; IV. Deák-tér 1., II. e.

Szinházi heti műsor.

Hétfő: *A lőcsei fehér asszony*, énekes történeti szinmü, bérletszünet.
Kedd: *Lili*, operett. Premierbérlet A) 49.
Szerda: *Csengery Ilona* v. f. 1. *Antigone*, tragédia. 2. *Kyklops*, satirjáték. Premierbérlet B) 49.
Csütörtök: *Csengery Ilona* v. f., *Vörös talár*, dráma. Premierbérlet A) 50.
Péntek: *Ezüst király*, operett. Premierbérlet B) 50.
Szombat délután: *Gésák, vagy egy japán teaház története*, operett.
Szombat este: *Ezüst király*, operett. Premierbérlet A) 51.
Vasárnap délután: *A lőcsei fehér asszony*, énekes történeti szinmü.
Vasárnap este: *Lili*, operett, bérletszünet.

KORZÓ-MOZI
Telefon: Igazg. 455. pénztár 11—85.

Hétfőn és kedden:
ENYÉM A BŰN.
Dráma 6 felvonásban.
A főszerepben: ELSIE FERGUSSON.
Szerdán és csütörtökön:
A MESÉK SZIGETE.
Amerikai szinmű 6 felvonásban.
GYUSZI BACSI. Vigjáték 2 felvonásban.
Pénteken, szombaton és vasárnap:
Tea v. Harbou „A Titok“ c. fantasztikus regénye filmen 2 r.
A HINDU SIREMLÉK.
I. rész: A túlvilág vándora.
Mysterium 8 felvonásban.
Főszereplők: Conrad Veidt, Mia May, Putty Gia, Erna Morena, B. Goetzke.
A VILÁG LEGNAGYOBB SZENZÁCIÓJA!!!
Előadások hétköznap 1/25, 1/27 és 1/29,
vasár- és ünnepnap 3, 1/25, 6, 1/28 és 9 ó.